

Kā radušies nosaukumi Cesvaines ielām?

1993. gadā, kad strādāju par zemes ierīkotāju Cesvaines pilsētā, man uzticēja izstrādāt zemes ierīcības projektu Cesvainei. Lieki teikt, ka agrāk neko tādu nebiju veicis. Darbs bija, lai arī apjomīgs, tomēr interesants un atbildīgs. Nācās izpētīt vecās īpašumu robežas, mantiniekus, kam īpašumi piederēja uz 1930. gada 21. jūliju, bija daudzas tikšanās ar iedzīvotājiem, situācijas izpēte dabā.

Viens no zemes ierīcības projekta noteikumiem bija tas, ka visiem ceļiem pilsētas teritorijā jāpiešķir ielu nosaukumi. Kur nepieciešams, jāmaina īpašumu numerācija. Tāpēc nācās izdomāt jaunus nosaukumus. Pārskatot 1994. gada 29. decembra domes sēdes protokolu, var saskaitīt, ka toreiz izveidoja piecpadsmīt jaunas ielas, precīzāk sakot, piecpadsmīt esošajām ielu daļām vai ceļiem piešķīra nosaukumus. Vairākām ielām nomainīja numerāciju. Toreiz mani visvairāk baidīja, ko deputāti teiks par šiem priekšlikumiem. Taču nedaudz pasmējušies par to, ka Cesvainē būs arī savā Zirgu iela, ierosinājumus apstiprināja. Jāpiebilst, ka nosaukumi nebija radušies no zila gaisa – tie tika veidoti saistībā ar esošo ielas izvietojumu.

Tā ceļu, kas ved Lubānas virzienā no Gulbenes šosejas, nosauca par Lubānas ielu. Skaistie māju nosaukumi – „Vīnakalni”, „Dzidras”, „Rozlejas” tika numurēti. Atzaru no Lubānas ielas uz „Dansteru” pusi nosauca par Zaļo ielu, jo vasarā tur viss bija zaļš, pat braucamais ceļš. „Danstri-1”, „Danstri – 2”, „Smilnieki”, „Gaitiņas”, „Kaijas”, „Vītolīji”, „Saliņas” dabūja bezkaislīgos ielu nosaukumus no 1 līdz 10. Bija žēl, ka pazūd vecie māju nosaukumi, un tāpēc vienā no protokola punktiem paredzēja saglabāt īpašumu vēsturiskos nosaukumus. Reāli gan tas vairāk ir palicis kā skaistas atmiņas, jo arī Cesvaines centra daļā savulaik īpašumiem bijuši nosaukumi, taču urbanizācija tos no cilvēku atmiņas dzēsus.

Tajā pašā stacijas galā ceļu, kas savienoja Stacijas un Lubānas ielu, nosauca par Mazo Stacijas ielu, jo sākums tai bija pie dzelzceļa stacijas. Mazās Stacijas ielas adresi saņēma ne tikai divi dzelzceļa stacijas īpašumi, bet arī „Vidiņu”, „Brīvības” un „Grantu” mājas.

Neliels misēklis sanāca ar jaunveidojamu Dārzu ielu. Izrādās, iepriekš tā bija uz pusi ūsāka un to sauca par Dārza ielu. Nezin kāpēc iedomājos – tā kā dārzu tur ir daudz, tai jāsaucas par Dārzu ielu. Neviens no deputātiem arī neiebilda vai

Foto no muzeja arhīva

Ganāmpulks netālu no stacijas. 20. gadi.

Foto no muzeja arhīva

Ceļš uz baznīcu un baznīcēni 20. - 30. gados.

vienkārši šo faktu nezināja. Tas, ka mainīs numerācija un iela sākas pie mežniecības akmens un iet pa loku pāri pirts kalnam, bija skaidrs, bet mainītais nosaukums atklājās tikai pēc sēdes. Pašlaik gan tas jau ir iegājies dzīvē. Divas jaunas ielas izveidojām no Baznīcas ielas atzariem. Pirma, kura sākas pie baznīcas un ved uz televīzijas torņa pusi, nosaucām par Amatnieku ielu, jo tuvējās mājās savulaik strādājuši amatnieki (drēbnieks, pulksteņmeistars, fotogrāfs u.c.), pie tam tālāk ir bijis tirgus. Taču Baznīcas ielas atzaru no kapiem uz „Vējiņu” mājām nosaucām par Kalna ielu, jo tā ved kalnā.

Salīdzinoši nesen uzbūvēto ielas atzaru no Brīvības ielas uz Veidenbauma ielu nosaucām par Jauno ielu. Šajā ielā gan tobrīd un arī tagad atrodas vien sviesta – siera rūpnīcas noliktavas.

Mazo ielas gabaliņu, kas sākas no Brīvības ielas un iet uz jau minēto rūpnīcu, nodēvējām par Rūpnīcas ielu. Tā Cesvaines sviesta – siera rūpnīca dabūja jaunu adresi.

Jauņu nosaukumu dabūja arī necilais ceļš uz „Antragiem”. Tā kā ielas galā atradās zirgu treniņu laukumi, iela dabūja latvisko

Zirgu ielas nosaukumu.

Pilnīgi par jaunu par ielām pārdēvēja Cesvaines apbraucamo ceļu. Atstājot ie-spējas pašvaldības deputātiem kaut kad nākotnē to pārsaukt, palika pie nosaukuma – iela – Apbraucamais ceļš Nr.1, Nr.2 un Nr.3. Šos nosacīti ielu malās esošos īpašumus gan deputāti nepārdēvēja.

Līdzīgi radās iela – Gulbenes šoseja, kas ir otrs šķiras valsts ceļš un atrodas pilsētas administratīvajās robežās.

1994. gadā tika mainīta konfigurācija vecākajai – Parka – ielai. Tā sākās no Brīvības ielas un beidzās Madonas ielā, pretī jaunuzceltajai skolai. Tika nomainīta numerācija Nesaules ielai. No šodienas raugoties, vajadzēja labot ielai nosaukumu pret Nesaules kalna ielu, lai tur dzīvojošos neapceltu. Katrā ziņā, ja iedzīvotājiem būtu kas iebilstams, to varētu iztirzāt.

Jauņākā Cesvaines iela tika izveidota ar 1996. gada 28. novembra sēdes lēmumu. Toreiz Alberta Vitola ielas perpendikulāro daļu pārsauca par Ābeļu ielu. Nosaukums radās no tā, ka pavasaros tur krāšņi ziedēja ābeles un plūmes. Ābeļu ielā atrodas divi īpašumi, kuri dabūja jaunās ielas vārdu.

Vilnis Špats

Iedzīvotāju interese par ūdeni, siltumu un māju siltināšanu ir liela.

Par aktualitātēm valdībā un Eiroparlamentā stāsta "Jaunā laika" pārstāvji.

Lielajā talkā Cesvainē savāca vairāk nekā 300 maišus ar atkritumiem. Paldies abu skolu kolektīviem.

Laivotāji noķēruši brīdi, kad Sūlā ūdens līmenis ir pietiekams, lai pa to brauku ar laivām.

Gunas Graudiņas foto

24. marta domes sēdē:

- Izsludināta iepirkuma procedūra Cesvaines skolas būvniecības 2. kārtai.
- No sociālā dienesta sociālās aprūpes nodaļas, mūzikas un mākslas skolas, Kraukļu bibliotēkas uzskaites izslēdza vairākus pamatlīdzekļus.
- Apstiprināja Cesvaines vidusskolas audzēķu uzturēšanas izmaksu izdevumu tāmes grozījumus 2008./2009. mācību gadā.
- Apstiprināja pašvaldībai piederoša dzīvokļa īpašuma Brīvības ielā 5 – 8 izsoles komisiju un noteica tā nosacīto cenu deviņi tūkstoši latu.
- Noteica nomas maksu Ls 1 diennaktī par kapličas izmantošanu Augusta Saulieša ielā 14.
- Vienam iedzīvotajam anulēja deklarēto dzīvesvietu.
- Izveidoja garāžas ar pagrabu būvniecības „Tirzupos” ekspluatācijā pieņemšanas komisiju.
- Mainīja nosaukumu īpašumam „Lejas Ķepasti” pret „Zaķīši”.
- Piekrita, ka no nekustamā īpašuma „Slovašēni” atdalītajai zemes daļai piešķir nosaukumu „Kadiķīši”.
- 28 iedzīvotājiem izbeidza zemes lietošanas tiesības uz zemi.

Izsole

“Cesvaines pilsētas ar lauku teritoriju dome mutiskā izsolē ar augšupejošu soli pārdom nekustamo īpašumu, kas sastāv no dzīvokļa Nr.8, kura platība ir 42,3 m², un 423/3661 domājamā daļā no daudzdzīvokļu mājas un zemes, kas atrodas Brīvības ielā 5, Cesvainē, Madonas rajonā.

Nekustamā īpašuma nosacītā cena 9000 LVL, izsoles daļības maksa 20 LVL un nodrošinājuma apmērs 10% no nosacītās cenas jeb 900 LVL līdz izsoles sākumam iemaksājama Cesvaines pilsētas ar lauku teritoriju domes kontā Nr.LV02BATR0051201815400, AS “GE Money Bank” Madonas filiālē.

Iepazīties ar izsoles noteikumiem, kā arī reģistrēties izsolei var Cesvaines pilsētas ar lauku teritoriju domē Pils ielā 1A, Cesvainē, pirmsdienās, otrdienās, ceturtdienās no 9.00 līdz 13.00 un no 14.00 līdz 16.00, tālrunis 64852715.

Samaksa par nekustamo īpašumu 4 nedēļu laikā pēc izsoles.

Pieteikumu reģistrācija līdz 2009.gada 9.jūnijam plkst.11.00 domē, izsole notiks 2009.gada 9.jūnijā plkst. 11.00 Cesvaines pilsētas ar lauku teritoriju domes zālē Pils ielā 1A, Cesvainē.”

Koris svin jubileju

18. aprīlī jauktais koris „Cesvaine” atzīmēja kordziedāšanas tradīciju 140 gadi un kora 50 gadu jubileju. Uz jubilejas koncertu iera dās un kolēgus sveica draugi – Ļaudonas koris „Lai top!”, vīru koris „Gaizīši”, jauktais koris „Madona”. Klātesošie baudīja gan īpašo kora jubilejas repertuāru, gan priecājās par jaunajiem tēriem, gan guva ieskatu kora pastāvēšanas vēsturē. Izpildīt leģendāro „Gaismas pili” un A. Jurjāna tautasdziešmas apdarī „Kur tu skriesi, vanadzini?” korim pievienoties tika aicināti bijušie koristi, bet diriģēja bijušie diriģenti Valija Ezeriņa, Edvīns Dzelums un Egils Lipšāns. Domās ar kori kopā bija kādreizējais diriģents Gints Kaminskis. Svētku reizē skanēja arī savējo sacerētās dziesmas – tautasdziešma „Es uzkāpu kalniņā” pirmās latviešu komponistes un ērgelniecees, krauklēnietes Marijas Gubenes apdarē, cesvainieša Imanta Kozula sarakstītā un Aināra Melbārža aranžētā „Vecās pils torņi”, diriģentes Ritas Briņķes dziesma ar Aspazijas vārdiem – „Vēlējums”.

Madonas rajona padomes vārdā jubilāru sveica kultūras darba organizatore Inga Arāja un rajona kultūras koris. No 1926. līdz 1938. gadam aktīvi darbojas Grašu kultūras vei-

mes vārdā – pašvaldības vadītājs Vilnis Špats, kā arī dažādu Cesvaines iestāžu un organizāciju pārstāvji, draugu koru pārstāvji un citi.

Kora dziedāšanas tradīciju sākums Cesvainē datēts ar 1868. gadu, kad Cesvaines draudzes skolas skolotājs un pārzinis, ērgelnieks Adams Daugulis organizē Cesvaines vīru kori jeb Dziedāšanas biedrību. 1869. gadā notiek pirmie Cesvaines novada Dziesmu svētki. 1873. gadā darbību uzsāk Kraukļu dziedāšanas biedrība, ko vada skolotājs Jānis Gubenis. Sākot no 1919. gada, tiek dibināts gan Kraukļu bibliotēkas biedrības koris, gan Cesvaines Valsts ģimnāzijas koris, gan Cesvaines baznīcas koris, gan Latvijas kultūras veicināšanas biedrības Kārzdabas nodaļas koris, gan Kraukļu Nikolaja skolas koris, gan Grašu Latvijas Nacionālās Jaunatnes Savienības koris. No 1926. līdz 1938. gadam aktīvi darbojas Grašu kultūras vei-

Gunas Graudiņas foto

Jauktais koris "Cesvaine" ar dziesmu vienoja visus klātesošos.

cināšanas biedrība, sarīkojot septiņus plāsus novada Dziesmu svētkus ar 44 koru piedalīšanos. Ievēribas cienīgs ir fakts, ka 1931. gadā Latvju Vispārējos VII dziesmu svētkos Rīgā Cesvaines novadu pārstāv seši kori. 1959. gadā, apvienojoties Grašu, Kārzdabas un Cesvaines koriem, darboties sāk padomju saimniecības „Cesvaine” jauktais koris, kuru vada Harijs Šules. 1964. gadā Republikas mākslinieciskās pašdarbības skatē p/s „Cesvaine” koris iegūst 1.vietu, 1970. gadā Dziesmu svētku finālskatē izcīna 3. vietu un iegūst Tautas kora nosaukumu. Koris bijis ne tikai viens no skanīgākajiem,

bet arī no lielākajiem – tajā bijis vairāk nekā 100 dalībnieku.

Šobrīd kori dzied 30 dziedātāji un no 1993. gada to vada diriģente Rita Briņķe. Kormeistare – Baiba Putniņa, koncertmeistare Daiga Matroze. Koris ar panākumiem startē novada dziesmu karos un piedalās Vispārējos dziesmu svētkos Rīgā. Koris iesaistīs dažādās kultūras dzīves aktivitātēs Cesvainē, Madonas rajonā un Latvijā. Kolektīvs ir koncertējis Lietuvā, Igaunijā, Norvēģijā, Vācijā, Ungārijā, Čehijā un Francijā.

Guna Graudiņa

(vēstures fakti no Cesvaines muzeja)

Pieminot Mariju Īvāni

Šogad pāriet 100 gadi, kopš dzīmusi Cesvaines vidusskolas skolotāja, pianiste un angļu filoloģe Marija Īvāne. Viņas mūžs padomju represiju rezultātā pārtrūka pašos jaunības gados. Par viņas likteni vēsta vien krustmeitas Ainas Monakas atmiņu stāsts un dokumenti, kas glabājušies viņas dzimtajā mājā Kraukļu „Līcos” un atrasti pagājušā vasarā.

Marija Īvāne dzimusī Kraukļu pagasta „Līcos” 1909.gada 21.martā. Mācījusies Kraukļu Viļuma skolā, tad Madonā Biržu meiteņu skolā 1918./1919.gadā, pēc tam Cesvaines ģimnāzijā. 1926.gadā piedalījusies VI Vispārējos latviešu dziesmu svētkos Rīgā. Bijusi muzikāli apdāvināta, skolā klavierspēli apguvusi pie skolotājas Ausekles, vēlāk Rīgas konservatorijā pie profesora Arvīda Dauguļa. Konservatoriju beidz 1934.gadā. Gan Cesvaines Valsts vidusskolas, gan konservatorijas beigšanas apliecībā viņai ir tikai labas un teicamas atzīmes. Šie dokumenti līdz ar 1926.gadā rakstīto dienasgrāmatu atrasti 2008.gada vasarā, mājas remontu laikā, bēniņos zem grīdas. Marija Īvāne iestājās arī Angļu valodas institūtā, jo bija interese un labi padevās valodas. Šo institūtu viņa beidza ar izcilību. Institūta direktors Šmits ieteica papildināt zināšanas ar valsts stipendiju Londonā. Uz šo stipendiju pretendēja arī kāds vīriešs, kuru valsts gatavoja diplomātisko sakaru dienestam. Marijai nācās krāt līdzekļus pašai studijām ārzemēs, un tie bija divi gadi.

Pēc tam viņa atgriezās Cesvaines vidusskolā mācīt mūziku un angļu valodu. Viņai bija arī savas audzināmā klase. Kopēja fotogrāfija pie pils un žetonīš liecina – „Audzinātājai – 1941.g.”. Šā pašā gada 26. jūnijā Marija viņai atbrauca uz mājām pakāļ, lai

vestu uz Madonu uz pārrunām un atbildēt uz dažiem jautājumiem. Iepriekš tika brīdināta, ja izvairīties, notiks nelaimē ar vecākiem. Marija ļoti mīlēja vecākus, māsas, brāļus, tādēļ brauca līdzi. Mājās neatgriezās. Vēlāk noskaidroja, ka ar pēdējo ešelonu aizvesta uz Krieviju, nonākusi Vologdas cietumā, apsūdzēta par dzimtenes nodevību, jo bijusi ārzemēs. Neticējuši, ka viņa turp devusies papildināt angļu valodas zināšanas. Strādājot skolās, viņai iepriekš tika doti mājieni ziņot par to, ko redz, dzird un jūt par saviem kolēgiem skolā. Marija uz šo mājienu atbildējusi : „Es jau neesmu tik zemu kritusi.” Tikusi saukta arī uz vietējo čeku ar tādu nolīku, par ziņu nodošanu solot brīvu ceļojumu uz Padomju Savienību. Neizdevās pierunāt viņu. Šie cilvēki niknumā noteikuši: „Nu mēs tiešām redzam, ka jūs esat angļu spiedze, varbūt pat vācu. Ko jūs spiegojat?” Nepanākuši savu, varas vīri teikuši: ”Tagad ejiet strādāt, bet, kad mums būsiet vajadzīga, mēs jūs pasuksim bet, ja bēgsiet, nošausim visus jūsu piederīgos.” Par visu Marija bija pastāstījusi savai māsai Martai.

Marija strādāja ar nemieru sirdi vienu mācību gadu. Bija 1941.gada vasara pašā plaukumā. Atvaljinājuma laiks. Jāņu diena. 26.jūnijā Marija turpat pie mājas ravēja bietes. Mā-

Marija Īvāne (ceturta no kreisās) ar klavieru klases audzēkņiem pils zālē 30. gados.

jinieki, neko ļaunu nenojauzdami, pasaucha Mariju uz māju. Esot it kā atbraukuši kolēgi no Cesvaines. Aizveda uz Madonu uz pārrunām. Mājās neatgriezās ne tajā dienā, ne vēlāk. Māmuļa, papiņš, brāļi, māsas – visi gaidīja pārnākam, cerēja. Māte gaidīja savu meitu līdz savai pēdējai stundai, kad 97 gadu vecumā aizgāja mūžībā. Marijas drēbes atradās skapī. Māte teica: „Tās jau Marītes, kad atbrauks, lai būtu.” Tikai māsai Martai 90 gadu vecumā jau zuda cerības uz brīnumu: „Nepārnāks, nerēdzēšu vairs...”

Pēc kara māsa Marta meklēja ieštādes, kur uzzināt par Marijas likteni. Palīdzēja skolotāja Marija Bērzkalne. Saņēmām ziņu, ka 1942. gada 13.aprīlī mirusi Vologdas cietumā, nosaukts nāves cēlonis. Konsultējoties ar ārstu, uzzinājām, ka tā ir zarnu slimība, kas, zarnām sakļaujoties, rodas bāda rezultātā. Jautājums bija, vai tās ir patiesās ziņas, jo bija arī ziņa, ka vēl

pēc šī datuma viņa redzēta cietuma teritorijā. Otra informācija vēstīja, ka viņa esot satikta tālu ziemeļos baltā pilsētīnā, kur strādājusi skolā. Notiesāta uz mūžu, bez tiesībām atgriezties dzimtenē, bez sakarībā ar savējiem.

Tā pastāstīja viņas brālim Jānim kāds aculiecinieks, kur aiz bālēm nav teicis savu vārdu, licis aizmirst par šo tikšanos. Un tādēļ bija cerības, arvien gaidīšana, ka pārnāks. Lūk, vēstule, kuru rakstījusi skolotāja M. Bērzkalne Marijas māsai Martai 1941.gada 2.septembrī pēc Marijas Īvānes aizvēšanas: „Mēs Cesvainē visu laiku baidījāmies, ka viņu var aizvest. Marijai tas bija tik raksturīgi, ka viņa bēdājās un rūpējās par visiem citiem, tikai par sevi ne, un tas viņu pazudināja. Bet laikam Šekspīram taisnība, ka mēs katrs savu likteni savās krūtīs nesam.”

Baiba Putniņa

Iela, kuru vieno skaitlis 49

Silaines ielā ir astoņas mājas un sagadījies, ka piecu māju saimnieki šogad svin apalas jubilejas. Juri Jurkovski, Egonu Kreicumu, Albertu Brenci, Geņu Maksimovu un Laimdotu Graudīnu vieno 1949. gads. Šis ir viņu dzimšanas gads. Piedevām, visi trīs vīrieši pamānījušies piedzīmt vienā mēnesī – aprīlī.

Laimdota par šo faktu saka, ka pirms daudziem gadiem kāds viņai teicis: "Ā, tu arī no 49.? Nu, tie jau visi vienādi traki..." "Šo teicienu esmu daudzkārt dzīvē atcerējusies. Īpaši tad, kad uzzināju, ka mūsu ielā esam tik daudzi, kam līdzīgs vecums. Pirms 20 gadiem, sākot būvēties, kad cenas cēlās ik pēc pāris mēnešiem – tur sava trakums bija vajadzīgs! Un te nu mēs esam," stāsta Laimdota.

Devos aprūnāties ar 49.gada ielas iemītniekiem. Juris ir šoferis, kas dodas tālos ārzemju braucienos. Arī Alberts daudz braukā apkārt – gan pa Latviju, gan pasauli. Egons saimnieko mājās. Geņa arī ir mājās, jo nu jau būs pāris gadi, kopš veselības dēļ vairs nestrādā. Laimdota ir komersante. Tā kā tobrīd viņas mājās nebija, tad uz jautājumiem atbildēja

e-pastā.

Visiem kaimiņiem uzdevu vienādus jautājumus – par mājām un kaimiņu attiecībām.

Vai jūs esat mājas pele vai labāk ārpus tās?

Alberts. Kad aizbrauc prom, tad gribas mājās, kad esi mājās, tad gribas prom.

Geņa. Patīk mājās, bet ne vienai. Kopš pagājušā gada novembra, kad zaudēju Koļu (Nikolajs Maksimovs), viena jūtos slīkti.

Egons. Esmu pieradis saimniekot pa māju.

Juris. Kas ilgus gadus par šoferi nostrādājis, tam braukšana jau ir asinīs. Viņa diena mājās par maz, bet divas par daudz.

Laimdota. Dažādi. Kad māju bijām tikko uzcēluši un sākām to apdzīvot, man nekur negribējās doties. Tad kādus pāris gadus biju visīstākā *mājas pele*. Tagad – rezīm to mēr labprāt *ierokos* un jūtos ļoti labi. Bet laikam jau gan pārsvarā tomēr spurdzu no mājās laukā. Jo vairāk – to prasa mans bizness. Un tas man patiesām sagādā tikai prieku un pozitīvas emocijas.

Kāda ir jūsu sapņu māja?

A. Kā dziesmā: „...jūrmalā, kur

Gunas Graudiņas foto

Silaines iela

priedes šalc..." Gribētos dzīvot tur, kur ir silts – piemēram, Spānijā.

G. Man gribētos mazu būdiņu laukos, skaistā vietā, ar nelielu dārziņu. Tā, lai ap māju vienmēr zied puķes un kūti ir kāds mājpunts.

E. Patīk tepat un nekur citur es ne-gribētu būt. Arī ne citā pilsētā.

J. Šo pašu savestu kārtībā. Ap māju būtu skaistas dobes...

L. Ja būvētu sev māju vēlreiz, darītu to krieti vien citādāk. Māju – mazāku, logus – lielākus... Viņu gan, kādu māju sev vēlētos, bet... sapņu mājai jau arī naudas vajadzētu tik, cik var tikai nosapņot...

Ir bijis, kad kaimiņa palīdzība joti noderējusi?

A. un J. Kad cēlām mājas, bieži viens otram piepalīdzējam. Šodien ar

to palīdzību ir slīktāk tāpēc, ka parasti jau neviens nav mājās...

G. Brālis uz mājas jumta tīrija skursteni. Kaimiņš Juris, to redzot, stāsta, ka viņam gan labs skurstenis, ilgi turot netirīts. Tikko bija to pateicis, tā skurstenis aizdegās. Mans brālis skrēja palīgā. Ir gadījies, ka daktere Kreicuma palīdzējusi, darot vairāk, nekā amats no viņas prasa.

E. Kad māju cēlām, Alberts daudz palīdzēja ar transportu, lai atvestu celtniecībai nepieciešamos materiālus. Atceros, kā Albertam krāsni mūrējām. Visi – cits citam palīdzējām.

L. Protams! Tā gan nav bijis, ka pēc sāls uz kaimiņiem jāskrien, bet pēc ūdens – ir gadījies. Saprotamies labi, cits citam pāri nedarām un pārlieku netraucējam arī.

Guna Graudiņa

Dzīvē sakrājies daudz

1.aprīlī Cesvaines bibliotēka sadarbībā ar Cesvaines kultūras veicināšanas biedrību bibliotēkas telpās atvēra Jura Sārņa grāmatu „Cesvainei. Bērnībai. Milestībai”. Autoram šis ir trešais izdevums. 2006. gadā iznāk dzejoļu krājums „Dzimtenes līdumos”, 2008. gadā – „Īsi stāsti un pasakas”.

Grāmatas redaktore Sanita Dāboliņa uz izdevuma aizmugures vāka raksta: „Soreiz autors aicina līdzi savā atmiņu, sapņu un mīlestības pasaulē. Miniatūrās, tēlojumos, dzejās rindās tverti priecīgi un sāpīgi cilvēka dzīves mirkli, mūža gaitā izkristalizējušās atziņas, kā arī autoram tuvie dabas tēli. Atsevišķi tēlojumi pārsteidz ar spēju iedziļināties sievietes pasaulei un izjūtās.” Bet pats autors par grāmatu saka: „Šī ir ilgu, sāpju un cerību pilna. Vai es reiz spēšu tādu uzrakstīt? Laikam gan nē, jo gadi diezin vai man to vairs ļaus. Es vēl gribētu uzrakstīt septiņas grāmatas. Dzīvē sakrājies

bezgala daudz. Atceros visu kā šodien, tādēļ rakstīt man nav nekādu problēmu. Šī grāmata aicina radīnāt bērnus pie mīlestības. Bērni saprātīs, ja viņus mācīs ieraudzīt skaisto, mācīs saprast, kā zied, kā skan, kā smeldz.”

Sanita Dāboliņa iesaka grāmatu izlasīt, lai varētu salīdzināt. Salīdzināt dažādu paaudžu uztveres un lasot iedomāties, ka pasaule nav tāda, kādu to redzam.

Autors ir pateicīgs grāmatas redaktorei Sanitai Dāboliņai un Cesvaines kultūras veicināšanas biedrībai par iespēju izdot viņa grāmatas un Cesvaines mūzikas un mākslas skolas mākslas nodaļas audzēkņiem un viņu skolotājiem par ilustrācijām. Juris Sārnis šodien vēlas pieminēt arī biedrības izdotās Cesvaines grāmatas. „Mani pārsteidz un savīļo biedrības darbs, izdodot Cesvaines grāmatas. Tajās atspoguļots vērtīgākais, kas vien var būt – novada vēsture, cilvēku

Juris Sārnis ilustrāciju autoriem sniedz savu autogrāfu.

likteņi, pārciestais. Tas ir kas unikāls. Grāmatu lasīs gadu simtiem un priečāsies, ka reiz ir uzcelts piemineklis, kādu nav spējis uzcelt neviens. Tādu

grāmatu var izdot tikai cilvēki, kas mīl un ir uzticīgi savam novadam.”

Guna Graudiņa

"Cesvainiešu" gaidās

Grāmatas tapšana – pirms nobeiguma. Grāmatas „Cesvainieši” tapšana drīz noslēgsies, un mēs būsim izdevuši trešo lielo grāmatu, kura dokumentēta Cesvaines un tās apkārtējās vēsture. Pateicos visiem, kas jau kopš pirmās „Cesvaines grāmatas” atbalsta, iedvesmo, palīdz!

Vēl aprīlī un maija pirmajās dienās (līdz 10. maijam) gaidām materiālus, ko esat nolēmuši ie-sniegāt publicēšanai. Ja šaubāties vai baidāties, zvaniet, noskaidrosim, kas kavē, baida! Varbūt tieši jūsu stāsts var iedvesmot citus cilvēkus? Tā bieži vien gadās: lasot par citiem,

pat par notikumiem, kuri risinājušies pirms gadu desmitiem vai simtiem, ieraugām sevi un savu dzīvi citā gaismā. Tāpēc top šīs grāmatas, tāpēc aicinām piebiedroties!

Lai nav skumji, lai nav žēl, kad pēc grāmatas iznākšanas konstatēs: es varēju uzrakstīt labāk, es to notikumu zināju precīzāk u.tml. Protams, pieņemam kritiku, ievērojam to, taču iespiestu vārdu vairs neizlabosi. Un dūres vīstītāju kabatās mums tāpat netrūkst – nepapildiniet viņu rindas!

Paldies ziedotājiem!

Pateicos tiem ziedotājiem, kuri jau agrāk devuši savu artavu! Pal-

dies tiem, kuri ziedojuši kopš pagājušā gada decembra: Rutai Bikšei (Madona), Inārai Muižniecei, Mirdzai Dolbei, Ilzei Plikausei, Ausmai Audzei, Gaidai Bruzgulei (Madona), Vitai Krūmiņai, Valdai Sabulei, Mil-dai Klāviņai, Raimondam Garancam, Vilmai Riduzis (Austrālijā), Lidijai Cepurītei (Dzelzava)!

Ziedojuumi – garants.

Jūs ziedotā nauda ir garants tam, ka grāmata tiks iespiesta. Šobrīd nepieciešami vēl apmēram pieci tūkstoši latu. Aicinām visus, kas var, iegādāties biedrības izdotās grāmatas („Cesvaines grāmata II”, „Īsi stāsti un pasakas”, „Cesvainei. Bērnībai. Mi-

lestībai”), kā arī ziedot izdevumam „Cesvainieši”:

pie brīvprātīgajiem palīgiem: muzejā (Dace Birzniece, tālr. 29132093), vidusskolā (Velta Kalniņa, tālr. 27050236), veikalā „Apavi” (tālr. 64852700), stacijas rajonā (Ilga Holste, tālr. 29294573), centrā (Santīta Dāboliņa, tālr. 29432776), veikalā „Fonika” Madonā, Blaumaņa 15 (tālr. 64807431);

bankā: AS „SEB banka”, kods UNLALV2X, korts LV20 UNLA 0030 9007 00006 ar norādi „Grāmatai „Cesvainieši””;

Sanita Dāboliņa,
grāmatas redaktore

No muzeja

Pils labajā spārnā visu ziemu notiek remontdarbi – tiek atjauno-ta senā virtuve. Vēl joprojām pils apmeklētāji var vērot atjaunošanas procesu, bet turpmāk kādreizējā virtuve kalpos par izstāžu zāli. Pirmais izstādi varēs skatīt vasarā, tā būs veltīta Cesvaines 800-gadei. Ieskatu vēsturē sniedz kartes, tāpēc lūgums tiem, kam mājās ir kāda interesanta, pēc iespējas senāka Cesvaines, apkārtējās pagastu vai visas Latvijas karte, neturēt sveci zem pūra, bet dot iespēju redzēt to arī citiem. Pēc izstādes kartes tiks atdotas to īpašniekiem.

Savukārt visi, kam tuva Latvijas vēsture, savu radu un citu tautiešu liktenis, muzejā var iepazīties ar grāmatas „Aizvestie” visā trim daļām, bet tuvākajā laikā būs pieejamas arī 2 sējumu grāmatas „Sibīrijas bērni” un E.Šnores filma DVD formātā „Padomju stāsts” („Soviet Story”). Bez šīs filmas interenti var noskatīties arī Okupācijas muzeja izdotu videofilmu par piemeknēla atklāšanu K.Krēmera nacionālo partizānu grupai Kraukļos 2007.gada rudenī un trīs filmas – videoliecības par Krēmeru dzimtas likteņiem. Par iespēju skatīties filmas, fotogrāfijas un citus muzeja materiālus, izmantojot projektoru, DVD atskāpotāju vai portatīvo da-toru, jāpateicas rīdzinieci Dainai Auniņai, kura Cesvaines muzeja attīstībai 2008.gadā uzdāvināja LVL 1000. Izmantojot mūsdienīgo tehniku, muzeja krājums klūst pieejams plašākam interesentu lokam. Filmu skatīšanās iepriekš telefoniski jāsaskaņo ar muzeja darbiniekiem.

Muzejā 2008.gada rudenī tika uzsākts darbs pie elektroniskās datu bāzes izveides. Nepieciešamās programmas izstrādi (autors Pēteris Mežulis) atbalstīja un finansēja Cesvaines pašvaldība. Šī darba rezultātā Cesvaines muzeja krājumā esošie materiāli ērtāk būs pieejami gan apmeklētājiem, gan muzeja darbiniekiem.

Lielā paldies visiem pēdējo gadu muzeja darba atbalstītājiem un ziedotājiem: Zigrīdai Vītolai, Annai Auniņai, Brigitai Lubei, Maijai Zvaigznei, Ārijai Liepiņai, Maijai Vītolai, Andrejam Vītolam, Dainim Līcītim, Vilnim Špatam, Marutai Krūmiņai, Maijai Helmanei, Jurim Stalažam, Gaidai Bruzgulei, Rutai Bikšei, Edgaram Jasūnam, Andai Guntai Miglis, Paulīnei Štrombergai, Vitai Krūmiņai, Ilgai Holstei, Valērijam Kaļvam, Sarmītei Dzenei, Ausmai Kanderei, Aldai Sermusei, Mārai Evardsonei, Indrai Vijupei, Dai-nai Auniņai u.c. Krēmeru dzimtas piederīgajiem, Arnim Vīksnam, Bandenieku ģimenei, Jurim Neimanim, Ainai Monakai, Gunāram Īvānam, Georgam Samušonokam un vēl daudziem nenosauktajiem un tiem, kas muzejam ziedojuši vērtīgas lietas skolotājas Ilgas Holstes darbības laikā.

Dace Birzniece,
tālr. 64852225, 29132093

Pasmaidīsim!

Ar TV un interneta pāldzību, pieslēdzoties Latvijas iedzīvotāji informētības pakāpei par šo sabiedrības daļu, ir izvirzīti faktori, kas palīdzētu izskaidrot krīzes zemnieku fenomenu.

No sākuma daži iemesli, kāpēc viņi ir tik spējīgi rīkoties tik apnēmīgi:

1. Viņiem ir pārtika. Zemnieku pārtikas krājumi ir neaptverami tiem, kas iepērkas lielveikalā – govs ir pārtika vismaz uz mēnesi. Zemnieki spēj ar šo pārtiku atbalstīt vai arī neatbalstīt jebkādu kustību. Piemēram, patlaban tas tiek darīts, piegādājot pilsētniekiem pārtiku caur nelielajiem tirdziņiem.

2. Viņiem ir traktori. Traktora transporta plūsmas nobloķējošā spēja ir aptuveni tāda pati kā 3-4 vieglajām automašīnām. Iepludinot pilsētas ielās pāris simtu traktoru, satiksmei nav. Tas ir gluži kā stihiisks spēks, kas var pretoties jebkurai varai.

3. Viņiem ir zeme. Tas nav prātam aptverami, ka, piemēram, ir iespējams uzcelt simtiem māju uz viena zemnieka zemes. Vai, ja kas, simtiem teltis bēgļiem?

Un, protams, iemesli, kāpēc tieši krīze ir tas laiks, kad viņi rīkojas:

1. Viņiem ir parādi. Tā kā viņi ir pakļauti visām stihijsām un savādiem politiskiem lēmumiem, zemes apsaimniekotājiem bieži ir parādi, lai būtu iespējams turpināt darbību jebkuros apstākļos. Krīzes laikos vienmēr pirmās problēmas rodas parādniekiem. Un tādējādi, tikko rodas krīze, tā uzreiz viņiem ir, ko risināt.

2. Zemnieki un valsts ir gluži kā dabiskais cikls, jo ir neglābjami saistīti. Lai gan viņiem ir lielākā daļa no tā, ko vajag, lai izdzīvoti, tomēr viņiem vajag, lai valsts vienmēr palīdzētu. Tādēļ ir arī zemnieku partija, zemnieku saeima un zemnieku subīdījas.

Jebkurā gadījumā, noskaidrojuši jautājumu, kāpēc šī grupa ir tik aktīva krīzes situācijā, būtu vēlams atbildēt uz galveno jautājumu: "Nu un?"

Pētīt un analizēt šo grupu ir svarīgi, jo tādējādi mēs varam sekot nozīmīgām pārmaiņām un atklāt potenciālās krīzes situācijas. Eksistē plāns izvietot monitoringa punktus zemnieku tuvumā, lai uztvertu pārmaiņas aptuveni tāpat kā seismiskos vilčus. Patlaban, kad krīze ir iestājusies, mēs varam tikai atbalstīt zemnieci cerot, ka, ja nu kas, tad vismaz viņi varēs uzturēt arī pilsētas populāciju:

Salamontius, www.trobele.lv

Vai Latvijas piens ir vajadzīgs?

Zemnieki nonākuši neapskaužamā situācijā, jo piena iepirkuma cenas ir pārāk zemas. Zemnieki rīko streikus, cerot uz valdības atbalstu. Lauksaimnieki grib rast risinājumu krīzei. Zemnieki uzsvēruši, ka cena par elektroenerģiju, minerālmēsiem, kombinēto barību un citiem resursiem palielinās, bet par pienu samazinās, tāpēc iepirkuma cena vairs nesedz pašizmaksu un ražošana jau nesaudējumus. Daudziem apdraudēti gan Eiropas fondu atbalstītie projekti, gan norēķini par aizdevumiem, gan saistību izpilde par Eiropas pensijas saņemšanu, kas paredz 30% neto apgrozījuma kāpumu, un citi projekti. Zemnieki cer uz valdības sapratni, ka arī turpmāk Latvijas patēriņiem jābūt pieejamai produkcijai no vietējo govju ražotā piena.

Viens no zemniekiem – Raitis Krūmiņš Cesvainē pazīstams ne tikai kā vētarsts, bet arī kā zemnieks. Zemnieku saimniecībā „Krūmiņi” ir 30 govju liels ganāmpulks. Raitis paralēli veterinārijai ar piena lopkopību sāka nodarboties jau pirms 30 gadiem un dara to vēl šodien. Bet uzturēt ganāmpulku klūst aizvien grūtāk. "Ko darīt, ja piens rūpnīcīai jāatdod gandrīz par velti?" jautā Raitis un turpina:

– Ja dažos veikalos pienam ir 43% ucenojums, tad par ko mēs runājam? Kas tad ir dārgāk – saražot vai pārdot?

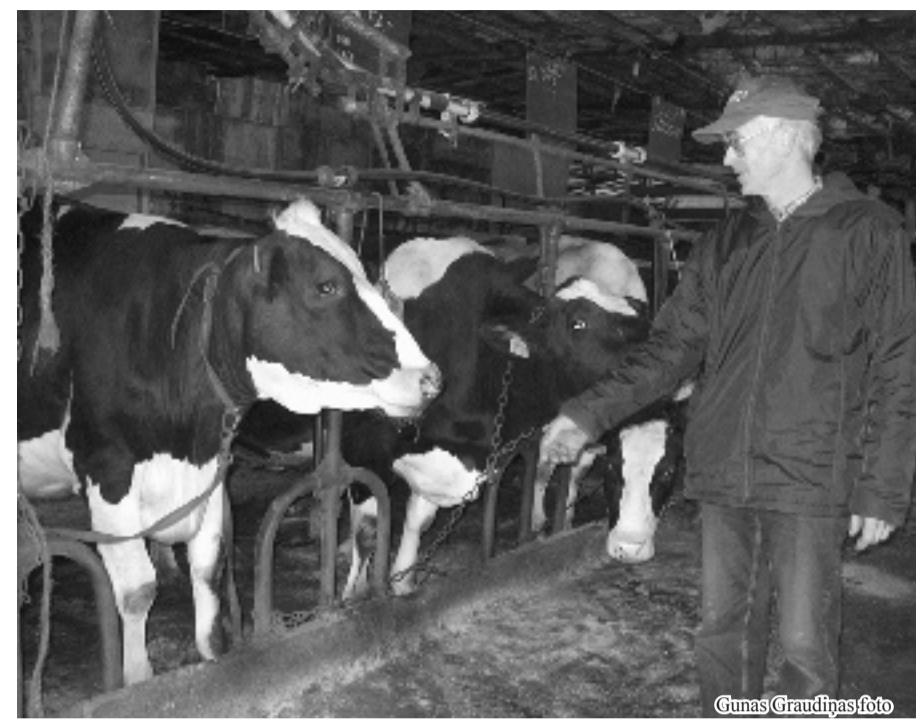
Lai būtu brīvs no saistībām, es ne-

izmantoju struktūrfondus. Bet nemaz jau tik vienkārši nevar tikt pie Eiropas naudas. Rakstīju projektu, bet to „atmeta” atpakaļ, kaut gan viss atbilda prasībām. Iemesls? Man kontā neesot pietiekami naudas. Bet patiesais iemesls ir tas, ka projektu rakstīju pats, nevis viņu cilvēki. Tātad viņi uz to nenopelnīja. Pārsvarā atbalsta tikai viņu rakstītos projektus.

Pašreiz laukiem neredzu perspektīvu. Ko te var darīt? Ja cukura nozares jau vairs nav, piensaimniecību arī visiem spēkiem cenšas likvidēt. Sēt labību maizei? Mēs nevaram konkurēt ar Zemgali, kur auglīgās zemes dēļ var iegūt lielāku ražu.

Daži pēc piensaimnieku streika sāka tirgot pienu no kannām uz ielas. Tas nav vienkārši. Vispirms ir jānokārto virkne dažādu iestāžu prasības, kas prasa izdevumus. Un kurš šajā gadījumā maksās nodokļus? Vai visi? Tas nav risinājums, ja man ik dienas vēl jādomā, kā realizēt. Kas tad notiks, ja zemnieks gādās barību, slauks un vēl tirgū sēdēs? Ir jāspecializējas – viens slauci, otrs plauj un trešais realizē.

Par pienu saņemtie 12,5 santīmi nesedz pat pašizmaksu. 17 lati dienā vēl kaut kur jāpiepelna klāt, lai varētu nodarboties ar piena lopkopību. Ja pats ar rokām plauju, tad jā. Bet ne jau 30 govīm ar rokām pieplausi. Pat ar iz-

Gunas Graudiņas foto

Raitis Krūmiņš cer, ka zemniekiem izdosies pārdzīvot arī šos laikus.

slaukumu – 7000 litru piena gadā no govs izdevumi nesedzas.

Vetārsta darba apjoms ir ievērojami sarucis. Ja tā turpināsies, būsim spiesti likvidēt govis. Un, ja ganāmpulku likvidē, tad atjaunot vairs nav tik viegli. Es praktiski no vienas govs to esmu izveidojis. Cik gadus tas veidots! Bez brīvdienām. Atvainījums? Kas tas tāds? Žēl, bet arī jaunie laukos nepalieki. Ko viņiem te darīt? Ar ko viņus pievilināsi? Valsts panāks to, ka lauksaimniecība bankrotēs. Par kādu naudu saražosi

barību? Krīzei esot, mums vēl jāmaksā par to, lai valdība varētu turpināt saņemt lielās algas.

Tomēr laucinieki sīksti turas pie saviem ganāmpulkiem un gaida, kad situācija uzlabosies. Saimnieks visu naudu, kas viņam ir, ieliek ražošanā, iegādājoties jaunas iekārtas, tehniku, remontējot to. Vai tad to var tā vienkārši likvidēt? Zemnieks vienmēr cerējis un joprojām cer, ka situācija mainīsies ražošanai par labu. Latvietis ir visādi mētāts, bet allaž stingri turējies uz kājām. Un vai tad nenoturēsies arī šoreiz?

Govju turēšana – dārgs hobis

Valdis Kokins ir viens no spēcīgākajiem Cesvaines zemniekiem ar 120 „galvu” lielu ganāmpulku, no kurām 50 ir slaucamas govis. Valdis uz „Voičakām” atnācis 1991. gadā un saimniekošanu sācis ar divām govīm un vienu ķevi. Pamazām atjaunotas sievastēva mājas un saopti lauki. Ja gīmene paliktu Rīga, māja aiziet postā.

Ko citu laukos darīsi, ja ne ar zemi un lopiem nedarbosis? Nebijis viegli ne tolaik, ne tagad. Vienīgi aizejošajā padomju laikā zemes apstrāde un barības sagāde bijusi krietni lētāka, kad par vienu takstika darīts jebkurš darbs. Tagad „Voičakās” lielu daļu barības sagādes darbu dara paši – sēj, gatavo skābsienu, sienu.

Sodien zemniekošana ir novesta dzīļā bezdibenī. Būs daudzi, kas notā ārā netiks. Jābūt lielam optimismam, lai turpinātu strādāt. Valdis neizskatās pēc bēdu nomākta zemnieka, bet ar smaidu uz lūpām stāsta par visām nebūšanām:

– Piena lopkopība kļuvusi par dārgu hobiju. Runā, ka valstī esot piena pārprodukce. Domāju, ka tirgotāji ir pārāk ēdelīgi, jo pienu veikalā pārdomod nesamērīgi dārgi. Zemniekiem par augstākās kvalitātes pienu maksā divpadsmit ar pusi santīmu. Ja piens ir siltāks par 10 grādiem vai pienāko neatbilstošu atrod – četri santīmi. Ceļam līdz veikalā caur pārstrādes uzņēmumu nevajadzētu sadārdzināties vairāk par divpadsmit santīmiem – tātad pārdošanas cena veikalā – 24 santīmi. Pienu no rokas uz ielas tirgot

arī nav izeja. Ir priekšnoteikumi, kas jāizpilda. Labi, kamēr labi, bet, ja kādam no tiem, kas pārdomod pienu, gadīsies dizentērija un līdz ar to saslims arī patēriņš? Līdz ar to tirgošanās beigus un sods piedevām. Ja nevar atrisināt, ka pienu pārstrādā rūpnīcas, tad savādāk nav jēgas. Vispār jau pārstrādes uzņēmumam būtu jāpieder zemniekiem. Tas daudz ko atrisinātu.

Rozi piespieda aiziet, bet domājet – tagadējais ministrs ir labāks? Man meigs nenāk, domājot par Dūklava teikto, ka tie, kas brīvprātīgi attieksies no ganāmpulka, dabūs kompensācijas. Kādam tas acīmredzot ir izdevīgi. Kam? Tu 20 gadus esi rāvies, ieguldījis līdzekļus un tagad sveiki. Vai zemniekiem ir viegli no tās govs šķirties? Ja esvi viņu audzējus un diendienā bijis kopā? Katrā ziņā negribas būt klāt, kad govis ved prom. Bulli – tas ir savādāk. Bullis ir kā krājkase. Kādu laiku tu viņā liec iekšā un tad trauku atver un paņem sakrāto. Varētu jau audzēt bullus, bet tie arī nevienam nav vajadzīgi. Labi, tagad maksā vairāk. Bet vienu laiku bija 36 santīmi par dzīvsvara kilogramu. Ja zināms, ka valsts pirmajām personām ir firmas, kas ieved gaļu no Eiropas, tad labākā gadījumā viņi nedara neko, lai ražotu vietējo gaļu, sliktākajā – dara visu, lai neražotu.

Kas notiks ar laukiem? Ja nestrādāsim, no kā tad tie nodokļi radīsies, no kā pensijas un visu citu maksās? Līdz ar to bez darba paliks arī citi, kas ir tajā kādē – lopbarības ražotāji, vetārsti. Ziemā dzīvojam ar to, kas sagā-

"Govs nav darba galds, ko var izslēgt, gaidot labākus laikus," saka Valdis Kokins.

dāts, bet pavasarīs un vasara ir tas skarbākais laiks. Jādomā, ko darīt, lai savāktu barību. Ar to naudu, ko saņem par pienu, nepietiek. Varbūt var izbraukt pa nullēm, ja ir laba raža, ja nav kredīta, ja nav jāalgo darbaspēks.

Nezin kāpēc uzskata, ka 50 govis ir tā robeža, kad zemniekiem nevajadzētu bēdāt par iztikšanu. Ja valstī piena iepirkums un citas lietas būtu sakārtotas, zemniekiem vairāk par 30 govīm nevajadzētu, lai viņi labi dzīvotu.

Varēja vismaz birokrātiju samazināt. Aizpildāmo papīru zemniekiem netrūkst. Viss smalki jāuzskaita – piens, barība, kūtsmēsli. Cik ieguvu, kur liki, kāpēc utt. Ja jāveic

grāmatvedības uzskaitē 16 žurnālos, tas jau nav nopietni.

Saka – brīvais tirgus. Kāds brīvais?! Tas ir dotētās ar nevienlīdzīgiem nosacījumiem. Ja man maksātu kā Eiropā, kur kombainu var nopirkīt par viena gada subsīdijām, tad man nav vairs svarīgi, cik par pienu maksā. Zemniekiem vajadzētu arī kooperēties, tad ražošana būtu par trešālu lētāka.

Bet, lai kādas grūtības zemnieku arī piemeklētu, govis mežā nelaidīsim. Kamēr varēsim, tikmēr arī cīnīsimies. Tā govs jau nav darba galds, ko var uz laiku izslēgt, lai pagaida ekonomiski izdevīgāku laiku. Lopkopībā bez sirds aicinājuma strādāt nevar.

Lappusi sagatavoja Guna Graudiņa

Grāmatu svētki saista lielus un mazus

3.aprīlī Cesvainē notika Madonas rajona septītie grāmatu svētki. Grāmatu draugi varēja iegādāties ne tikai grāmatas no vairāku izdevniecību piedāvātā klāsta, bet arī visas dienas garumā piedalīties dažados pasākumos. Pasākuma apmeklētāji piedalījās diskusijā par lauku tūrismu, ko vadīja atiecīgo nozaru pārstāvji, tīkās ar Eiroparlamenta deputātu Rihardu Pīku. Skaistumkopšanas centra „Mora” darbinieces ļāva ielūkoties savā valstībā. Aizraujošs bija atraktīvā kineziologa Visvalža Bebriša seanss par kustībām, spriedzi, možuma saglabāšanu un citām norisēm organismā. Pēteris Strubergs prata savus klausītājus aizvest ceļojumu valstībā pa svešām zemēm. Īpaši skolēnus saistīja spēkavīra Agra Kazeļnika stāstījums par sportu. Cienītas un mīlētas Cesvainē ir Anda un Elīna Līces. Draudzīgā atmosfērā riteja sarunas arī ar Valmieras Drāmas teātra direktori Eviu Sniedzi. Visus uzmundrināja Vitas Krūmiņas optimistiskās dziesmas. Īpaša programma bija sagatavota bērniem. Skolēni, muzeja vadītājas Daces Birznieces pavadīti, izstāgāja vai visus pils kaktus, uzziņot arvien jaunus atklājumus par Vulfu mantojumu. Interesantu ceļojumu pilī un pasākā bērniem bija sagatavojuši burvji no Cesvaines pirmsskolas izglītības iestādes. Bērnus aizrāva darbošanās mākslinieku darbnīcā, kur katrs varēja radīt savu mākslas darbu.

Guna Graudiņa

Aivara Šķēla un Gunas Graudiņas foto

Pils noslēpumus skolēniem atklāj Dace Birzniece (pa kreisi).

Ikviens varēja iegādāties sev tūkamāko lasāmvielu.

1

2

3

Skolēni tiekas ar čempionu

26. martā vidusskolā notika Cesvaines bibliotēkas rīkotais pasākums – tikšanās ar BMX riteņbraucējiem Māri Štrombergu un Ivo Lakuču. Viņiem līdzīgi bija Māra tētis – Cesvainē dzimušais un augušais Guntars un Māra draudzene Žaneta.

Skolēni olimpiskajam čempionam un viņa trenerim uzdeva jautājumus par sasniegumiem, treniņiem, mērķiem un citām ar sportu saistītām aktivitātēm. Skolēni saņēma valmieriešu autogrāfus, aplūkoja un izmēģināja olimpisko riteni.

Māris pagājušās vasaras Olimpiskajās spēlēs Pekinā ieņuva čempiona zelta medaļu. Treneris Ivo Lakučs stāsta, ka Latvijā šis sporta veids ir samērā jauns un nav bijis pieredzes, kā trenēties, kā braukt. Valmierieši šajā ziņā bijuši celmlauži. Dařījuši, kā jutuši, un daudz eksperimentējuši. Sapni, lai kāds no

Latvijas BMX braucējiem uzvar pasaules čempionātā, viņi lolojuši jau sen. Tagad Latvija, aiz muguras atstājot lielvalsti – Ameriku, ir ieguvusi augstāko sasniegumu šajā sporta veidā.

Māris ar BMX brauc jau 16 gadus. Tētis Guntars stāsta, ka piecu gadu vecumā puiķu aizvedis uz trasi. Māris, skatoties, kā lielie puikas braukā, baidījies, bet vēlāk iepaticies. Deviņu gadu vecumā Māris pasaules čempionātā Anglijā uzvarējis, un tas bijis liels stimuls, lai tur-

Ivo Lakučs un Māris Štrombergs (pa labi) eksaminē tikšanās dalībnieci.

pinātu iesākto. Guntars saka, ka galvenais sportā, lai sasniegtu labus rezultātus, ir neko neuzspiest. Katram pašam jānonāk līdz domai, ka viņam to vajag.

Māris ir ieguvis visas sva-

Stāsts

Jānis Arvīds Mednis

Medņu dzimtas specvienība

(Jānis IV pie Pjera III)

4. turpinājums

Līdzīgi un nesteidzīgi arī svinīgās kopīgās pusdienu. Uz tām aicināti un ieradušies Normandu dzimtai piederīgie tepat no tuvākās apkārtnes, arī no Parīzes. Mums, viesiem, līdzvērtīgā skaitā. Pie viesību galda, kā ierasts, ūs galda runas un tosti. Pirmajam vārds vecvectēvam Pjēram. Nākamam vārds tiek dots man. Īso uzrunu mēģinu teikt franču valodā bez špikera, tāpēc nedaudz saminstinos un nobeigumā jārunā latviski. Valodu zinātājiem nākas ķemties ar dubulttulkojumu, vispirms angļu, pēc tam pārlikt franču valodā. Turpinājumā, klātesošos iepriecināt gribēdams un latviešus piepaceldams, demonstrēju, ka ikdienā sarunu valodā lietojam daudz kopīgi pazīstamu vārdu. Manuprāt, varētu būt apmēram trīs simti. Uzskata, ka svešvalodā zinot ap simts vārdu, jau iespējams saprasties.

Piemēram, teicu, sāksim ar alfabēta pirmo burtu: asfalt, artist, artikel, apetit, angina, anekdote, analize, albums, alkohols, agonija, akrobat, acetilen, akcent un daudzi citi. Un, lūk, vārdi ar vienādu galotni – montāž, demontaž, šantaž, sabotaž, ekipaž, massaž, tiraž, stalaž un t.j.p. Pārsteigtī un iepriecinātī klātesošie francūži katru vārdu skaļi atkārtoja, līdzību apliecinādami. Lieki būtu visus abpusēji pazīstamos vārdus uzskaitīt. Tādu patiešām ir ļoti daudz. Vienīgi jāpiebilst, latvieši gan šādiem abpusēji zināmiem, internacionāliem vārdiem (es to neuzsvēru) beigās pievienojuši burtu s vai a, savukārt francūži pēc saviem valodas likumiem tos atmetuši. Bet šobrīd neiztirzāsim brīžam pagrūti izprotamās franču valodas gramatikas īpatnības. Gribu pateikt tikai to, ka pārsteigums bija tiem cilvēkiem, kas sarunās pie viesību galda latviešu valodu pirmo reizi dzirdēja. Izrādījās, ka latviešu valodā viņiem daudz pazīstamu vārdu...

Pēc abu dzimtu tikšanās un iepazīšanās pusdienu māltītes apciemojām dzimtas gados vecāko Pjēru kādā netālā ciematā. Protams, Pjērs dzīvo pilī. To varētu salīdzināt ar pamatīgu trīsstāvu dzīvojamo māju. Taču biezie kalto akmeņu mūri, šaurās logu ailes, masīvās ieejas durvis un tornis ar vēja rādītāju galā tomēr atgādina gan pili, gan draudīgu viduslaiku cietoksnī. Lai gan iekštelpas labiekārtotas, piemērojot mūsdienu prasībām, tomēr saglabāts senlaicīgums. Cik norātu, Pjēra vārdu viņš mantojis jau trešajā paaudzē. Tātad ar labestīgu humoru varētu sacīt – Pjērs III. Savukārt es Medņu dzimtā esmu jau ceturtajā paaudzē un tikpat labestīgi varētu sevi dēvēt par Jāni IV. Par to arī, sēžot pils priekšā pie vīna glāzes, mēs, divi veči, centāmies pārrunāt, tulkam piepalīdzot. Neuzkrītoši un ar humora pieskaņu, taču katrs maķenīt pašapziņas "deķīti" velket uz savu pusī.

Senču zemes īpašums arvien tīcīs un tiek uzskatīts kā nezūdoša vērtība, un īpašnieki piederīgi nopietnai ļaužu kategorijai. Pjēra dzimta gadsimtos iekopusi un apsaimniekojusi 30 ha vīnogulāju dārzus. Šobrīd zeme tiekot iznomāta un par nomas naudu vismaz bezrūpīgas vecumdienas ir nodrošinātas. Arī Medņu dzimtai gadsimtiem piederējusi zeme un mantojumā esmu saņēmis 84 ha, arāmzemi un mežu ieskaitot. Pjērs to neuzkrītoši, bet jaušami atzinīgi vērtēja kā manas dzimtas ievērojamu pārākumu. Taču nesaprasta palika mana iebilde, ka, salīdzinot ar Pjēru, man zemes īpašums bezrūpīgas vecumdienas nenodrošina, bet gluži pretēji – rada bezgalīgas rūpes.

Jānis IV un Pjērs III

Turpinājums sekos

Notekūdeņu attīrišanas iekārtu izbūve

Līguma „Notekūdeņu attīrišanas iekārtu izbūve Cesvaine”, līguma Nr. 2001/LV/16/P/PE/007 - 4.14., realizācijas ietvaros regulāri notiek tehniskās un mēneša sapulces.

Šā gada 4. jūnijā tika noslēgts līgums starp SIA „Cesvaines komunālie pakalpojumi” un konsorciju „Koger un Partneri” par noteikūdeņu attīrišanas iekārtu izbūvi Cesvainē. Projekta realizācijas laikā tiks veikti darbi, kuru kopējā vērtība ir 1887 096,12 eiro (viens miljons astoņi simti astoņdesmit septiņi tūkstoši deviņdesmit seši eiro, 12 centi). 66% no šī projekta kopējām attiecīnāmajām izmaksām finansē Eiropas Savienība.

NAI būvlaukumā notiek liekā grunts norakšana un atbēršana, veikta lielākā daļa aerotanka betonēšanas darbu, izbūvēts apbetonējums otreizējiem nostādinātājiem. Sākta ēkas pamatu veidīšanai montāža un zemgrīdas cauruļvadu montāža.

Jānis Vanags,
SIA „Cesvaines komunālie pakalpojumi” tehniskais speciālists

Šī gada 3. aprīlī Cesvaines vidusskolā notika 7. Madonas rajona Grāmatu svētki, par kuru organizēšanu atbildīga bija Cesvaines bibliotēka. Svētku programmu centāmies piedāvāt daudzveidīgu, un šķiet, ka katrs apmeklētājs kaut ko labu sev guva.

Šis pasākums bija labākais savstarpējās sadarbības pierādījums.

Vislielākais **paldies** par atsaucību mūsu pašvaldībai, vidusskolai, vidusskolas virtuves meitenēm, bibliotēkas darbiniekiem, mūzikas un mākslas skolai, SIA „Divitorpi”, pirmsskolas izglītības iestādei, salonam „Mora”, cepējai Daigai, vēderdejotājam, Cesvaines kultūras veicināšanas biedrībai, muzejam un visiem pārējiem labajiem, atsaucīgajiem cilvēkiem, kuri palīdzēja svētku norisē.

Mīļš paldies arī visiem pasaikuma apmeklētājiem!

Vēsma Nora, Cesvaines bibliotēkas vadītāja

Iepriekšējā avīzes numurā kļūdaini minēti gadaskaiti. Pareizi jābūt **Aleksandrs Krieviņš 1896 – 1971**

Par sliežu demontāžu

Cesvaines pašvaldība saņemusi vēstuli no VAS "Latvijas dzelzceļš" par Cesvaines dzelzceļa stacijas sliežu ceļa daļas demontāžu. Vēstule teikt: "Cesvaines stacijā no 2008. gada septembra līdz martam tika veiktas tikai 34 ar vilcienu krustošanu saistītas operācijas jeb 0,28 krustošanas diennakti. Kravas operāciju veikšanai Cesvaines stacija ir slēgta no 2007. 15. 02, tādējādi kā sadales punkts Cesvaines stacija praktiski netiek izmantota.

Lai izmantotu nojaucamo sliežu ceļu, tas vispirms būtu jāatjauno, tādējādi pagaidām ekonomisku apsvērumu dēļ ir lietderīgi nojaukt Cesvaines stacijas mazizmantojamu sliežu ceļu daļu. Bet tas neskar pasažieru satiksmi un Cesvaines pašvaldības iedzīvotāju intereses. Dīzeļvilciena maršruts Rīga – Gulbene (caur Cesvaini) nav atkarīgs

no neizmantojamā stacijas ceļa nojaukšanas.

Bez tam nepieciešamības gadījumā, pieaugot pieprasījumam pēc kravu operācijām, ir iespējams atjaunot sliežu ceļus. Šī ir normāla infrastruktūras pārvaldīšanas prakse, izmantota arī citās vietās."

Uz ko Cesvaines pašvaldības vadītājs Vilnis Špats atbild: "Pamatojoties uz Cesvaines pašvaldības iedzīvotāju sūdzībām, lūdzu informēt pašvaldību par to, kāpēc paredzēts demontēt daļu sliežu ceļa Cesvaines dzelzceļa stacijas teritorijā.

Lai arī preču stacijas darbība pēdējā laikā, iespējams, bijusi minimāla, sliežu demontāža psiholoģiski ļoti ieteikmē iedzīvotājus (Cesvaines pilsēta robežojas ar dzelzceļa staciju), tāpēc varbūt iespējams šo procesu uz kādu laiku atlikt."

Mūzika un māksla pilī

30. aprīlī plkst. 17.30 Cesvaines pilī koncerti, pils apskate, muzeja, tūrisma centra apskate. Atvērto duruju diena mūzikas un mākslas skolas mūzikas nodalā pīli un mākslas nodalā Pils ielā 4.

17.30 „Cesvainieša pils apmeklētāja kartes” prezentācija pīls pagalmā.

18.00 fanfaras pīls tornī

18.05 pīls labā spārna balkonā klarnetistu duets

18.10 pīls centrālajā balkonā saksofonistu kvartets

18.15 pīls kreisā spārna I stāva balkonā vokālais ansamblis

18.20 pīls kreisā spārna II stāva

balkonā

flautistu ansamblis

18.25 pīls terasē

kameransamblī

18.45 pīls torņa III stāva zālē

mākslas nodalas absolventu darbu izstādes atlāšana

19.00 pīls torņa IV stāva zālē

mākslas nodalas audzēkņu Harija Sulca gleznu kopiju izstādes atlāšana

19.15 pīls mūziķu zālē

stīgu kvartets

19.30 pīls lielajā zālē

orķestris, stīgu orķestris, Cesvaines jauktais koris

Darbojas mākslas studija

Cesvainē savu darbību ir uzsākusi mākslas studija, kurā tiek aicināti visi, kas vēlas gleznot, zīmēt un iepazīt citas vizuālās mākslas jomas.

Studija darbojas Cesvaines mākslinieku biedrības telpās Pils ielā 4 (mākslas skolā).

Nodarbību saraksts:

Otrdienās plkst. 18.00

Gleznošana – eļļa, akrīls, pastelis

Ziedoju mu pārskats

Cesvaines kultūras veicināšanas biedrības ziedoju mu un dāvinājumu pārskats par 2008. gadu (saīsināts)

Saņemto ziedoju mu kopsumma LVL 2842.00

Noteiktiem mērķiem saņemtie ziedoju mu LVL 2842.00

T.sk. no juridiskajām personām LVL 110.00

no fiziskajām personām (rezidentiem) LVL 2286.00

no fiziskajām personām (nerezidentiem) LVL 269.00

anonīmi LVL 177.00

Apstiprināts biedrības kopsapulce 2009. gada 26. martā.

Sanita Dābolīna, valdes locekle

Lūdzam nodot vecās elektroiekārtas

Nolietotās un nederīgās elektroiekārtas nedrīkst izmest kopējos atkritumu konteineros, kur nu vēl mežos, grāvjos vai pļavās. Tām nonākot sadzīves atkritumu kaudzē vai dabā, gaisā sāk izdalīties indīgas gāzes un gruntsūdeņos no plūst dažādas ķimikālijas, kas var negatīvi ietekmēt ne tikai mūsu un turpmāko paaudžu veselību, bet arī kaitē citiem dzīvībā organismiem, Tālr. 64852845

planētas biosfērai un atmosfērai.

Tāpēc aicinām saimniecībā vairi neizmantojamās elektroiekārtas (ledusskapjus, datorus, televizorus, mobilos telefonus u.c.) un bīstamos atkritumus bez maksas nodot īpašās specializētās pieņemšanas vietās. Cesvainē to var izdarīt SIA "Cesvaines siltums", Rūpniecīcas ielā 2, otrdienās no plkst. 9.00 līdz 13.00. Tālr. 64852845

Dažādi

8. maijā plkst. 16.00 Cesvaines vidusskolas aulā Cesvaines bērnudārza visu vecumu bērni un darbinieki ielūdz uz ģimenes dienai un Cesvaines 800 gadei veltītu muzikālo **izrādi "Pelēkais namiņš"** pēc Margaritas Stārastes pasakas motīviem. Visi mīļi gaidīti!

1. maijā Cesvaines tirgus laukumā **tirgus.**

15. maijā plkst. 18.00 Cesvaines kultūras namā **disko deju koncerts.**

Sākot ar š.g. maiju, Cesvainē, Silaines ielā 6 tirgos tomātu, siltumīcu gurķu, saldās paprikas, aso piparu, kāpostu **stādus.** Tālr. 29659747, 26585437 vai vakaros 64852412.

30. aprīlī notiks klaiņojošo suņu keršana. Lūdzam suņu īpašniekus piesiet savus dzīvniekus.

Lūgums suņu saimniekiem, vedot pastaigāties savus mīluļus, **savākt** to atstātos **ekskrementus.**

Kolekcionārs **pērk** pirmskara Latvijas un cara laika **alus pudeles un etiketes.** Tālr. 29406932 e-pasts: karlis@instro.lv

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde nodrošina ie-spēju **deklarēt dzīvesvietu elektroniski**, izmantojot portālā www.latvija.lv pieejamo e-pakalpojumu "Dzīvesvietas deklācijas iesniegšana".

Pakalpojuma izmantošanai nepieciešams VAS "Latvijas Pasts" izsniegts elektroniskais paraksts. Informācija www.e-me.lv

Vēlos **īrēt** 2 istabu dzīvokli Cesvainē. Tālr. 29252985.

Vēlas **īrēt** dzīvokli Cesvainē. Tālr. 26541537.

Nedēdziniet kūlu!

Nemot vērā, ka šobrīd arvien biežāk valstī notiek kūlas ne-atlauta dedzināšana, apdraudot cilvēka dzīvību, radot kaitējumu dabai un nodarot zaudējumus valsts, pašvaldību un privātajam īpašumam, aicinām iedzīvotājus apzināties situācijas nopietnību un iespējamo cilvēku, mantas un dabas apdraudējumu.

Tāpēc, lūdzu, nedēdziniet pērno zāli! Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 51. panta otrā daļa paredz administratīvo atbildību par zemes apsaimniekošanas pasākumu neizpildīšanu un zāles nepļaušanu, lai novērstu kūlas veidošanos.

Dzimuši

Cristiano Galeadu - Fjaļu
(Galeado Fialho) (martā)
Estere Apfelberga (martā)

Apsveikumi

*Lai mērķus tādus sev spraužam,
Ko sasniegt bez mūžības spēj.
Lai dzīvojot rozes tik laužam,
Ko palīdz, kad asaras sēj?*

Nozīmīgās dzīves gadskārtās sveicam:
80 gados – Veru Mellī!

Cesvaines pašvaldība

*Viens mazs prieks lai tev būtu katrā diena!
Viens skats, viens zieds, viens laimes stūrītis.
Viens saules stariņš un mazliet debesis!
Un labs vārds, kas dzīvi dara skaistu!*

*Vissirsnīgākie sveicieni
mīlajam, gaišajam cilvēkam
Amandai Leimanei
skaistajā dzīves jubilejā!*

Antra un draugi

*Piecdesmit gadi – tas ir tāds slieksnis,
Pie kura tiek izvērtēts cilvēka mūžs,
Ar citām acīm skatot, kas bijis,
Ar prātu uzlūkot to, kas vēl būs.*

*Izvērtēts tiek viss – gan prieks, gan bēdas –
Un darba solis, reizēm tik smags,
Un arī raudātās asaru pēdas,
No citiem ko slēpusi tumšākā naktis.*

*Piecdesmit gados tik daudz jau ir paveikts
Un reizēm šķiet, spēka kauss izsmelts jau sauss,
Bet visu to atvers vislielākis guyums,
Tev dārgu un mīlu cilvēku tuvums.
(Lauma Daugija)*

Lai Tev vēl daudzus gadus pietiek tās mīlestības spēka un gudrā padoma, ko jau daudzus gadus dod ne tikai savai kuplajai ģimenītei, bet arī tiem tūkstošiem cilvēku, kas brauc pie Tevis pēc veselības, ticības un cerības!

*Mīli jo mīli sveicam
Amandu Leimani jubilejā!*

*Sveicieni no Ogres, Keguma,
Rīgas, Madonas un Anglijas*

*Dienas rit un šobrīd atmirdz pavasara palos,
Tava*